

KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU KDK KULÜPLERİ YOL HARİTASI

KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU'NUN ÇOCUKLARLA VE GENÇLERLE İLETİŞİM
VE İLİŞKİLERİNİ GÜÇLENDİRME PROGRAMI

KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU'NUN
ÇOCUKLARLA VE GENÇLERLE İLETİŞİM
VE İLİŞKİLERİNİ GÜÇLENDİRME EĞİTİM PROGRAMI

KDK KULÜPLERİ YOL HARİTASI

Bu eser, UNICEF'in teknik ve finansal desteği ile Kamu Denetçiliği Kurumu (KDK) ile süregelen işbirliği çerçevesinde hazırlanmıştır.
Eserin tüm telif ve yayın hakları Kamu Denetçiliği Kurumu ve UNICEF'e aittir.
Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir. Eserde yer alan ifadeler UNICEF'in politika veya görüşlerini temsil etmemektedir.
Para ile satılamaz.

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ	3
KDK KULÜPLERİ YOL HARİTASI	4
ARKA PLAN.....	5
YOL HARİTASININ TANIMI VE BİLEŞENLERİ	7
YOL HARİTASININ AMACI VE SÜRESİ	8
KDK KULÜPLERİ YOL HARİTASI.....	11
UYGULAMA PLANI	16

GİRİŞ

BM Çocuklara Yardım Fonu (UNICEF) ve Kamu Denetçiliği Kurumu (KDK) tarafından ortaklaşa geliştirilen Çocuk Hakları Stratejisi (ÇHS) ve Toplum Erişim Araç Seti'nin (TEAS) temel hedeflerinden birisi toplumda çocuk hakları, hak ihlalleri ve KDK konusunda farkındalığı artırmaktır. Çocuklar ve gençlerde, sahip oldukları haklar ve KDK'nın doğrudan çocuklar tarafından veya onlar adına yapılan şikâyetleri kabul eden tek kurum olduğu konusunda farkındalık yaratmak bu çerçevede topluma erişim çalışmalarının temel önceliklerindedir.

Bu öncelik de gözetilerek UNICEF ve KDK arasında imzalanan Yıllık Çalışma Planı'nda topluma erişim çalışmalarına, çocukların ve gençlerin aktif olarak katılımı öngörülmüş, bunu sağlamak amacıyla da farklı yaş grupları için **"akran aracılığıyla öğrenme"** çalışmaları yürütülmesine karar verilmiştir. Bu kapsamda, sahada farklı kişi ve aktörler tarafından yürütülecek eğitim ve farkındalık yaratma çalışmalarında kullanılacak materyal ve araçların içerik ve akışında bir standardizasyon sağlamak üzere **"KDK'nın Çocuklarla ve Gençlerle İlişkilerini Güçlendirme Eğitim Programı"** tasarlanmıştır.

Program kapsamında gözetilen hedef gruplardan birisini KDK'nın çabalarıyla son iki yıldır, üniversitelerde kurulmaya başlanan Ombudsman toplulukları/kulüpleri oluşturmaktadır. Kulüpler hem akrandan akrana öğrenme hem daha genç yaş grupları için model olma hem de KDK ile sürekli ve doğrudan iletişimde olma bakımından topluma erişim çalışmaları anlamında büyük bir potansiyele sahiptir.

Bu bağlamda KDK Kulüpleri için geliştirilen program 4 aşamada yürütülmüştür:

- ▶ Ekim 2019'da bir odak grup toplantısı yapılarak Kulüp öğrencilerinin durumu ve ihtiyaçları belirlenmiş, görüşleri alınmıştır.
- ▶ Ekim-Kasım döneminde hedef grup için akran eğitimlerinde kullanılacak el kitabı, sunum ve broşür hazırlanmıştır.
- ▶ Aralık ayında 3 günlük bir eğitici çalışması gerçekleştirilmiş, 9 il-12 üniversiteden yaklaşık 60 öğrenci ve danışman akademisyenin katılımı sağlanmıştır. Eğitimlerin interaktif oturumlardan oluşmasına özellikle önem verilmiş, ayrıca katılımcıların kılavuzun uygulanmasını deneyimlemesi için sunum oturumlarına yer verilmiştir.
- ▶ Aralık ayı sonunda da eğitimin sahadaki ilk uygulamasını görmek ve süpervize etmek amacıyla Hacı Bayram Veli Üniversitesi ve THK Üniversitesinin birlikte düzenlediği programa katılım sağlanmıştır. Süpervizyon sürecindeki gözlemler de geliştirilen materyallerin nihai hale getirilmesi sürecinde değerlendirilmiştir.

Programın amacı ve ana faaliyetler kapsamında belirlenen bir alt faaliyet de üniversite KDK Kulüpleri tarafından yürütülecek akran aracılığıyla öğrenme faaliyetlerinin sürdürülebilirliği ve devamı için bir yol haritası geliştirilmesidir. Bu belge ile de bir yol haritası oluşturulması amaçlanmıştır.

KDK KULÜPLERİ YOL HARİTASI

KDK KULÜPLERİ YOL HARİTASI ARKA PLAN

EGEMENLİK KAYITSIZ ŞARTSIZ MİLLETİNDİR

Anayasa'nın 74 üncü maddesi kapsamında 6328 sayılı Kanun ile Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına bağlı olarak 2012 yılında kurulan KDK idarenin işleyişiyle ilgili şikâyetleri incelemektedir.

KDK şikâyet üzerine, idarenin her türlü eylem ve işlemleri ile tutum ve davranışlarını; insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde, hukuka ve hakkaniyete uygunluk yönlerinden incelemek, araştırmak ve idareye önerilerde bulunmakla görevlidir. KDK;

- ▶ İnsan haklarının gelişmesine,
- ▶ İyi yönetim ilkelerinin yerleşmesine,
- ▶ İdarenin hizmet kalitesinin yükseltilmesine,
- ▶ Hukukun üstünlüğünün sağlanmasına,
- ▶ Hak arama kültürünün yaygınlaşmasına,
- ▶ Şeffaf, hesap verebilir insan odaklı bir idarenin oluşmasına, katkı sağlamaya çalışmaktadır.

KDK, Türkiye'de yaşayan tüm çocukların haklarını aramayı, korumayı ve hayata geçirmeyi hedeflemekte ve tüm çocukların kanunlar kapsamında bağımsız haklara sahip olduğunu kabul etmektedir.

KDK, Birleşmiş Milletlerin yayınladığı insan haklarının geliştirilmesi ve korunması için kurulan ulusal kuruluşların statüsüne ilişkin Paris İlkeleri kapsamında ulusal bir insan hakları kurumu niteliğini haiz olması nedeniyle çocuk, kadın, engelli, yaşlı gibi kırılgan kesimlerin hakları başta olmak üzere insan haklarını korunmasını ve geliştirilmesini hedeflemektedir. Bu hedef doğrultusunda hak ihlallerinin giderilmesi için gerekli çalışmalarını yürütmektedir.

KDK, Türkiye'de çocukların şikâyetlerini doğrudan kabul eden tek kurum olması nedeniyle, çocuk haklarının tanınması, uygulanması ve güvence altına alınması konusunda çok önemli bir role sahiptir. Bu noktadan hareketle, UNICEF ve KDK tarafından ortaklaşa geliştirilen ÇHS ve TEAS'in temel hedeflerinden birisi toplumda çocuk hakları, hak ihlalleri ve KDK konusunda farkındalığı artırmaktır.

Özellikle ÇHS'de, KDK'nın çocuk haklarına ilişkin misyonunu ve vizyonunu tanımlamıştır. Buna göre, "KDK, Türkiye'de yaşayan tüm çocukların haklarını aramayı, korumayı ve hayata geçirmeyi hedeflemekte ve tüm çocukların kanunlar kapsamında bağımsız haklara sahip olduğunu kabul etmektedir. Çocuk Hakları Sözleşmesi'ne uygun bir şekilde hareket etmekte, çocukları ilgilendiren tüm şikâyet başvurularında, çocuğun yüksek yararı ilkesini uygulayarak çocukların görüşlerini dinlemekte ve dikkate almaktadır".

UNICEF-KDK

Yıllık Çalışma Planında topluma erişim çalışmalarına çocukların ve gençlerin aktif olarak katılımı öngörülmüş, bunu sağlamak amacıyla da farklı yaş grupları için **“akran aracılığıyla öğrenme”** çalışmaları yürütülmesine karar verilmiştir.

Strateji, çocuk haklarının tanıtılması, uygulanması ve korunmasına yönelik beş alanda stratejik öncelik belirlenmiştir. Strateji’de her bir önceliğin gerçekleştirilmesi için faaliyetler belirlenmiştir. Faaliyetler, vaka yönetimi ve topluma erişim alanları olmak üzere iki başlık altında düzenlenmiştir. Bu öncelikler de gözetilerek UNICEF-KDK Yıllık Çalışma Planında topluma erişim çalışmalarına çocukların ve gençlerin aktif olarak katılımı öngörülmüş, bunu sağlamak amacıyla da farklı yaş grupları için “akran aracılığıyla öğrenme” çalışmaları yürütülmesine karar verilmiştir.

Bu kapsamda, sahada farklı kişi ve aktörler tarafından yürütülecek eğitim ve farkındalık yaratma çalışmalarında kullanılacak materyal ve araçların içerik ve akışında standardizasyon sağlamak üzere “KDK’nın Çocuklarla ve Gençlerle İlişkilerini Güçlendirme Eğitim Programı” (Program) tasarlanmıştır.

Program, KDK’nın Stratejik hedefleri ve topluma erişim faaliyetleri ile doğrudan bağlantılıdır. Söz konusu faaliyetlerin kısa ve uzun vadeli sonuçları, göstergeleri ve 2020 yılı Tablo 1’de gösterilmiştir.

Strateji belgesinde ve Tablo 1’de yer alan sonuçlar, göstergeler ve hedefler, KDK Kulüpleri Yol Haritasının geliştirmesinde göz önünde bulundurulmuştur.

Kamu Denetçiliği Kurumu’nun (KDK) Çocuklarla ve Gençlerle İlişkilerini Güçlendirme Eğitim Programı ile İlişkili Faaliyetler

Kısa Vadeli Sonuçlar

Sonuçlar	Gösterge	2020 Hedefi
KDK’ya şikâyetinde bulunan çocuk sayısı arttırılacaktır.	Şikâyetinde bulunan çocuk sayısı	75
Daha dezavantajlı durumda olan çocuklar, KDK’ya güvenebilecektir.	Mülteci çocuklardan alınan şikâyet sayısı Ailelerinden uzak yaşayan çocuklardan alınan şikâyet sayısı	5 5
Daha çok sayıda yetişkin ve çocuk; KDK’yı akranlarına ve çocuklara tavsiye edecektir.	Akranlarının önerisiyle şikâyetinde bulunduğunu bildiren kişilerin sayısı	20
Daha çok sayıda aile, şikâyetinde bulunacaktır.	Şikâyet başvurusunda bulunan ebeveyn sayısı	25
KDK’nın internet sitesini ziyaret eden ya da KDK kaynaklarını kullanan çocuk sayısı arttırılacaktır.	İnternet sitesini ziyaret eden tekil ziyaretçi sayısı	Her yıl %25 artış
Daha fazla sayıda öğretmen, çocuklara KDK’yı tanıttacaktır.	Çocuklar adına şikâyetinde bulunan öğretmen sayısı Öğretmenlere ulaşmak için yapılan oturumların sayısı	10 20

Uzun Vadeli Sonuçlar

Sonuçlar	Gösterge	5 Yıllık Hedef (2018-2023)
Çocuklar, haklarından tam anlamıyla yararlanacaklardır.	Çözümüne kavuşturulan sistemsel sorunlarla ilgili vakaların sayısı	Artış
Her kuşaktan çocuk ve aile, çocuk haklarını öğrenecektir.	Eğitim materyallerinin indirilmesi ve katılım	Artış
Daha çok sayıda çocuk, şikâyet başvurusunda bulunacaktır.	Çocuklardan alınan şikâyet başvurularının sayısı	Artış

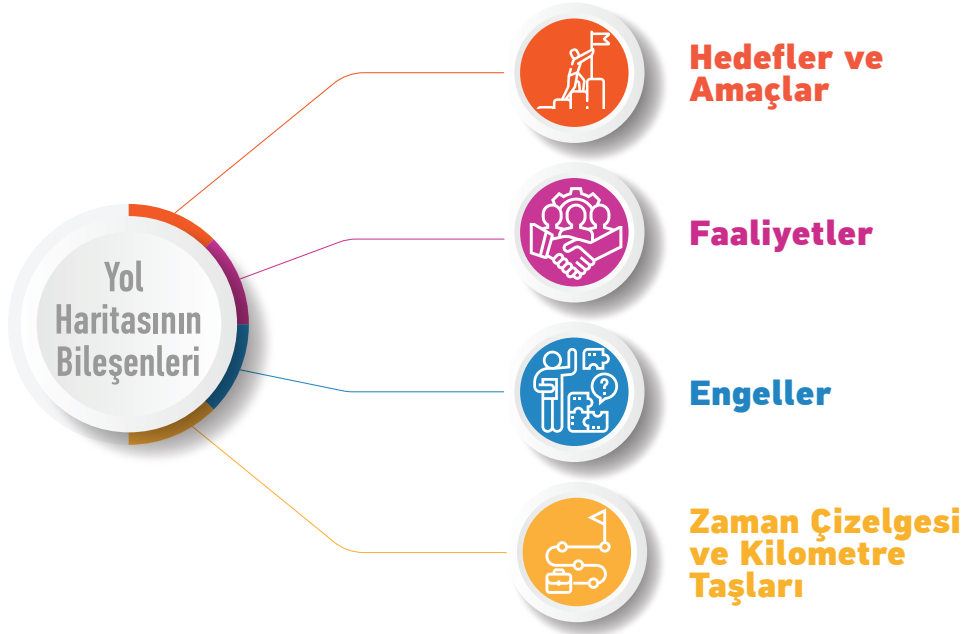
Tablo 1: Çocuk Stratejisinin Programla İlgili Faaliyetlerinin Kısa ve Uzun Vadeli Sonuçları, Göstergeleri ve Hedefler

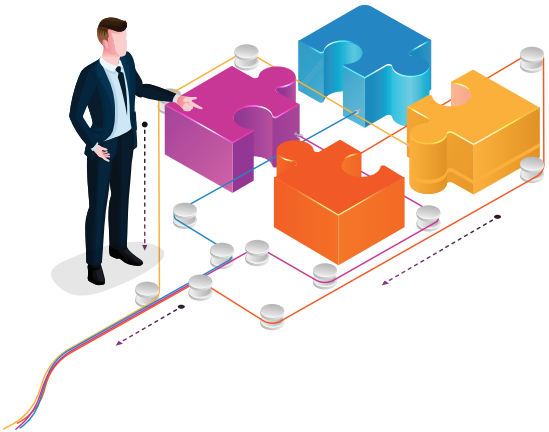
YOL HARİTASININ TANIMI VE BİLEŞENLERİ

Yol haritası, bir kurumun belirtilen sonuçlara ve hedeflere ulaşmak için atması gereken adımları açıklayan stratejik bir plan olarak tanımlanır. Diğer stratejik planlarda olduğu gibi, etkin bir yol haritası, paydaşların sürece katılmasını ve değişen koşulların plana yansıtılması için belli dönemlerde güncellenmesini gerektirir.

Başarılı yol haritası, istenen sonucun net bir ifadesini ve ardından buna ulaşmak için belirli bir yolu ve bileşenleri içerir. KDK Kulüpleri Yol Haritasında yer alan bileşenler Şekil 1'de verilmiştir.

Şekil 1: Yol Haritasının Bileşenleri

Hedefler ve Amaçlar: Yol haritasında hedefler ve amaçlar spesifik, ölçülebilir, ulaşılabilir, konuyla ilişkili ve belli bir zaman içinde gerçekleştirilecek şekilde belirlenmiştir.

Faaliyetler: Hedeflere ulaşmada ve engellerin üstesinden gelmek için gerçekleştirilecek faaliyetlerdir.

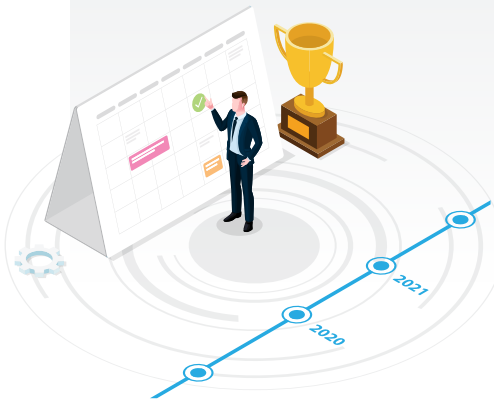
Olası Zorluklar/Sınırlılıklar: Yol haritası, hedef ve amaçlara ulaşmayı önleyen her türlü olası engeli öngörmeli ve çözüm ya da önerileri de geliştirebilmelidir.

Zaman çizelgesi: Hedeflere ulaşmada, faaliyetlerin belli bir zaman aralığında ne zaman ve hangi sıra ile yapılacağına kilometre taşları ile birlikte belirlenmesi gerekir. Kilometre taşları, belirli tarihlere sabitlenen hedeflere ulaşmak için geçici performans hedefleridir.

YOL HARİTASININ AMACI VE SÜRESİ

Yol Haritasının uygulama süresi **2020 – 2023 yılları** olarak önerilmektedir.

KDK'nın Çocuklarla ve Gençlerle İlişkilerini Güçlendirme Eğitim Programı'nın amacı ve ana faaliyetler kapsamında belirlenen bir alt faaliyet de üniversite KDK Kulüpleri için bir yol haritası geliştirilmesidir.

Yol Haritasının amacı, Çocuk Hakları Stratejisinde yer alan topluma erişim faaliyetlerinde önemli bir rol oynayan KDK Kulüplerinin, akran eğitimleri ve diğer bilgilendirme faaliyetlerinin sürdürülebilirliğini ve devamlını sağlamak için Stratejiyle tutarlı faaliyetler geliştirmektir. Böylelikle, Yol Haritası bir yandan KDK'nın topluma erişiminin artırılmasını, bir yandan da akran eğitiminin sürdürülebilir olmasını hedeflemektedir. Yol Haritasının uygulama süresi 2020 – 2023 yılları olarak önerilmektedir.

Yol Haritasını Geliştirmede Yararlanılan Kaynaklar

KDK Kulüpleri yol haritası, hiç şüphesiz ki, KDK ve UNICEF'in yıllık çalışma planlarındaki hedefleri, faaliyetleri ve zaman çizelgesi ve KDK'nın diğer stratejik belgeleri ile yakından ilgilidir. Diğer bir deyişle, söz konusu yol haritası, daha önce belirlenen planlarla uyumlu ve tutarlı olmalıdır. Ayrıca yol haritası, ihtiyaç analizi sırasında gerçekleştirilen odak gruplarında ve eğitimlerde alınan geribildirimleri de göz önünde bulundurmalıdır. Buradan hareketle, KDK Kulüpleri Yol Haritasının hazırlanmasında Kutu 1'de yer alan dokümanlardan yararlanılmıştır.

Yol Haritasının Hazırlanmasında Yararlanılan Belgeler

- Çocuk Hakları Stratejisi
- KDK Yıllık Raporu (2019)
- KDK Kulüpleri Odak Grup Raporu
- KDK Kulüpleri Eğitim Raporu
- KDK Kulüpleri Süpervizyon Raporu
- KDK İçin Süpervizyon Modeli

Kutu 1: Yol Haritasının Hazırlanmasında Yararlanılan Belgeler

2019 yılında
KDK'ya
20.968
şikâyet başvurusu
yapılmıştır.

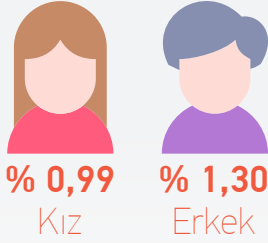
Çocuk Hakları Strateji dokümanına Arka Plan kısmında yer verilmiştir. Strateji'ye ek olarak göz önünde bulundurulacak kaynaklardan bir diğeri, KDK 2019 Yıllık Raporu'dur.

Yıllık raporda belirtilen genel istatistiklere göre, 2019 yılında KDK'ya 20.968 şikâyet başvurusu yapılmıştır. Çocuk başvurularına ilişkin veriler Tablo 2'de verilmiştir.

Yaş Grubu	Başvuru Sayısı	Tüm Başvurulara Oranı	Erkek Çocuk	Kız Çocuk
0-18 yaş	470	% 2,24	266	204

Tablo 2: Çocuk Başvurularına İlişkin İstatistikler, 2019

Çocuk Başvuruları,
470 başvuru
ile tüm başvuruların
% 2,24'ünü
oluşturmaktadır.

Tablo 2'de görüldüğü üzere çocuk başvuruları, 470 başvuru ile tüm başvuruların % 2,24'ünü oluşturmaktadır. Erkek çocukların başvurularının tüm başvurulara oranı % 1,30 iken kız çocuklarının oranı % 0,99'dur.

Başvuruların konulara göre dağılımı incelendiğinde 20.968 başvurunun sadece 786'sının çocuk haklarına ilişkin olduğu görülmektedir. Raporda ifade edildiği üzere, 2019 yılı içinde KDK çocuk internet sayfasına erişen çocukların başvurularında öne çıkan konular arasında; çocuk koruma sistemi, eğitim sistemi içinde akran, öğretmen ve idarecilerin olumsuz tutum ve davranışları, eğitim hakkına erişim, okul çevresi güvenliği ve ulaşım koşulları, özel gereksinimi olan çocuklara yönelik eğitim, sağlık ve bakım hizmetleri, yerleşim yeri, çevre sağlığı ve güvenliği, sağlık hizmetlerine erişim, kapalı kurumlarda tutulan çocukların aile ile görüş hakkı, çocukların ebeveynleri ile kişisel ilişki tesisi, koruma ve bakım altındaki çocukların ve refakatsiz çocukların gündelik ihtiyaçlarına ilişkin talepler öne çıkmıştır.

Yol Haritasının geliştirilmesine, Eğitim Programı kapsamında çocukların ve gençlerin akran eğitimine ilişkin ihtiyaçlarının belirlenmesi için gerçekleştiren odak grupları raporları ile eğitim raporları ve süpervizyon raporlarında yer alan geribildirimler de katkıda bulunmuştur. Göz önünde bulundurulmuş geribildirimlerin sınıflandırılması ve bazı örnek ifadeler Tablo 3'te verilmiştir.

Geribildirim Alanları	Örnek İfadeler
KDK Kulüplerinin sürdürülebilirliği	▶ “Öncelikle Ombudsmanlığın ne yaptığı konusunda üniversite içi bilinçlendirme çalışmaları yapmamız lazım. Sonra Topluluğa katılırlar.”
	▶ “Üniversiteler arası Ombudsmanlık Topluluklarının ilişkilerini güçlendirmek (Sosyal etkinlikler, geziler yapılabilir, flama hazırlanabilir)”
	▶ “Kulüpleri yaşatmak istiyorsak lise son sınıfları ziyaret edip onları bilinçlendirmemiz lazım. İlkokullara ve ortaokullara da gidelim.”
	▶ “KDK-Kulüp sosyal medya ayağı gelişsin.”
Programa ilişkin düşünceler	▶ “Gayet olumlu, ama bu tür etkinlikler artırılmalı.”
	▶ “Bu tür programların devamını temenni ediyorum.”
	▶ “Güzel başlangıç, umuyoruz ki bu çizgide daha güzel gider.”
Öğrenilen bilgilerin paylaşımı	▶ “Kesinlikle sadece kendi üniversiteme değil, birçok üniversiteye duyurmak isterim.”
	▶ “Çok heyecanlıyım. Hatta bu konuyu diğer üniversitelere ortak bir program altında aktarmayı da umut ediyorum.”
	▶ “Sunum becerileri konusu, üniversitelerde gerçekleştirdiğimiz ve gerçekleştireceğimiz etkinlikler açısından oldukça önemli bir konu. Eğitime daha fazla üniversitenin ulaşması da oldukça önemli.”
	▶ “Eğitim verme yeteneğini geliştiren bu etkinlikle, konuyu ilimizdeki üniversite ve liselerde, ortaokullarda anlatacağız.”
	▶ “Burada anlatılan bilgileri üniversitemdeki akranlarıma anlatmak için sabırsızlanıyorum.”
	▶ “İlk, orta ve liselere gidip onlara Ombudsmanlığı anlatmak isteriz.”
	▶ “Çocuklar kendilerini ifade edemiyorlar. Öz-güvenleri yok. Dolayısıyla ben okullarda çocuklarla çalışabileceğimizi düşünüyorum.”
	▶ “Okullara gidip, ilk, orta, lise öğrencileriyle konuşup, onların sorunlarını dinleyebiliriz.”
Destek ihtiyacı	▶ “Önce kulübümüze nasıl üye toplayacağımız lazım.”
	▶ “Kulüplerin duyulmasının sağlanması, reklam, sosyal aktivite”
	▶ “Kaynak yaratmayı bilmek.”
	▶ “Okullarda yapılacak eğitimleri etkin hale getirmek için maddi destek.”
	▶ “Hak ve sorumlulukları öğretici görsellikler: billboardlar, reklam afişleri, dergi bülten, tiyatro oyunları, köşe yazıları.”
	▶ “Bizim okulda hukuk fakültesi yok o yüzden danışacak bir hoca bulamadık.”

Tablo 3: KDK Kulüplerine Üye Olan Öğrencilerin Geribildirimleri

KDK KULÜPLERİ YOL HARİTASI

GENEL HEDEFLER

- ▶ KDK'nın tanıtımında ve topluma erişiminde KDK Kulüplerinin aktif rolüne ilişkin farkındalık artmıştır.
- ▶ KDK Kulüpleri, KDK'nın gözetiminde ve desteği ile bu eğitimleri devam edip yaygınlaştıracak kapasiteye erişmiştir.
- ▶ Çocuklarda ve gençlerde hak arama kültürüne ilişkin farkındalık artmıştır.

ÖZEL HEDEFLER

- ▶ 1. KDK Kulüplerinin sürdürülebilirliği sağlanmıştır.
- ▶ 2. Çocukların, gençlerin ve üniversite öğrencilerinin çocuk ve insan hakları, hak ihlalleri ve KDK konusunda farkındalıkları artırılmıştır.
- ▶ 3. Akrandan akrana bilgi akışı aktif bir model olarak kullanılmaya başlanmıştır.

FAALİYETLER

1. KDK Kulüplerinin sürdürülebilirliğinin sağlanması

1.1. KDK Kulüplerinin Oluşumlarının Tamamlanması: Türkiye'de 2019 yılı itibarıyla 129'u devlet, 77'si vakıf üniversitesi olmak üzere 206 üniversite bulunmaktadır. Bunların 100'ünde KDK Kulüpleri kurulmuştur. Geriye kalanlarda da Kulüplerin kurulması hedeflenmektedir. Bunun için KDK, üniversitelerle iletişime geçecektir.

1.2. Online Platformun Kurulması: KDK tarafından Kulüplerin birbirleriyle bilgi alışverişinde bulunacakları KDK Çocuk gibi bir online platform oluşturulacaktır. Böylelikle, Kulüpler faaliyetlerini birbirleriyle paylaşabilecekleri gibi, kulüplerinin oluşturulması, üye kazanma, akran eğitimlerinin planlanması ve yürütülmesi gibi konularda bilgi alışverişinde bulunabileceklerdir. Ayrıca KDK'nın Kulüplere ilişkin duyuruları da bu sayfada yer alabilir.

Türkiye'de 2019 yılı itibarıyla
129'u devlet, 77'si vakıf
üniversitesi olmak
üzere 206 üniversite
bulunmaktadır.
Bunların 100'ünde
KDK Kulüpleri
kurulmuştur.

1.3. İllerde KDK Kulüpleri Komisyonu Oluşturulması: Her ilde, ildeki üniversitelerin KDK Kulüp Başkanlarından oluşan bir KDK Kulüpleri Komisyonu oluşturulacaktır. Söz konusu Komisyonun işleyişi Kutu 2'de verilmiştir.

Kutu 2: İl KDK Kulüpleri Komisyonu

Komisyonun Yapısı: Komisyon, ildeki tüm üniversitelerin KDK Kulüp başkanlarının katılımıyla oluşturulacaktır. İlk toplantıda bir il başkanı, bir başkan yardımcısı ve bir sekreter seçilecektir.

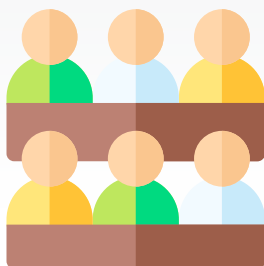
Komisyonun Kurulma Amacı: KDK ile illerdeki KDK Kulüpleri arasında bilgi, eğitim ve izleme akışının sağlanmasının kolaylaştırılması.

Görevleri:

- ▶ İldeki üniversitelerde verilecek Hak İhlalleri ve KDK eğitici eğitimlerinin planlanması ve il planlarının KDK'ya ulaştırılması,
- ▶ Üniversitedeki akran eğitimlerinin izlenmesi ve süpervizyon desteğinin verilmesi
- ▶ Eğitim verilen öğrenci sayılarının ve diğer verilerin toplanması
- ▶ İldeki ortaokul ve liselerde çocuk hakları, KDK ve KDK Kulüplerine ilişkin bilgilendirme çalışmalarının yapılması
- ▶ Düzenli olarak, örneğin yılda en az 4 kez izleme toplantısı yapılması
- ▶ KDK'nın oluşturacağı online platforma bilgi ve veri girilmesi
- ▶ İl Çocuk Hakları Komiteleri ve Çocuk Danışma Kurulu ile iş birliği yapılması,
- ▶ KDK'nın, ilde ya da Türkiye çapında KDK Kulüplerine ilişkin düzenleyeceği etkinliklerde KDK'ya destek olunması
- ▶ Her dönem sonu olmak üzere, yılda 2 kez faaliyet raporu hazırlanması
- ▶ Dönem sonunda KDK'nın Ankara'da gerçekleştireceği yıllık değerlendirme toplantıya katılım sağlanması

KDK Kulüplerinin her yıl en az 250 üniversite öğrencisine akran eğitimi düzenlemesi beklenmektedir.

Böyle 2023 yılı sonuna kadar yaklaşık 155.000 üniversite öğrencisine ulaşılmaması hedeflenmektedir.

1.4. KDK Kulüpleri Yıllık Faaliyet Planlarının Hazırlanması: Her KDK Kulübü, Kasım sonuna kadar hazırladığı Faaliyet Planını, KDK İl Komisyonu aracılığıyla KDK'ya ulaştıracaktır. Söz konusu planda KDK Kulüplerinin kaç akran eğitimi planladıkları, eğitimlere katılması beklenen katılımcı sayısı ve eğitim tarihleri yer alacaktır. Eğitimlere ek olarak, KDK Kulüplerinin planladıkları diğer faaliyetler de, örneğin özel günlerde seminerler düzenlemek, ortaokul ve liselerde çocuk hakları konusunda bilgilendirme yapmak, KDK Kulüplerini tanıtmak, diğer KDK Kulüpleriyle ortak etkinlikler düzenlemek gibi faaliyetlere de yer verilecektir.

KDK Kulüplerinin her yıl en az 250 üniversite öğrencisine akran eğitimi düzenlemesi beklenmektedir. Böyle 2023 yılı sonuna kadar yaklaşık 155.000 üniversite öğrencisine ulaşılmaması hedeflenmektedir (250 öğrenci x 206 üniversite x 3 yıl).

2. Akran eğitimleri yoluyla üniversite öğrencilerinin çocuk ve insan hakları, hak ihlalleri ve KDK konusunda farkındalıklarının artırılması

2.1. Eğitici Havuzu Oluşturulması ve Kapasite Geliştirilmesi:

Program kapsamında eğitim alan, kendi üniversitelerinde akran eğitimi gerçekleştiren, iletişim ve sunum becerileri yüksek Kulüp üyeleri arasından 30 kişilik üniversite gençlerinden oluşan bir eğitimci grubu oluşturulacaktır. Söz konusu grubun görevleri aşağıda verilmiştir:

Kulüp üyeleri arasından **30 kişilik üniversite gençlerinden** oluşan bir eğitimci grubu oluşturulacaktır.

► İl KDK Kulüpleri Komisyonlarının üyelerine Hak İhlalleri ve KDK eğitiminin verilmesi ve eğitimlerin izlenmesi

► Bir rol model olarak, ortaokul ve liselerde akran eğitimlerinin teşvik edilmesi ve akran eğitimcilerine destek olunması

► Ortaokul ve liselerde KDK Kulüplerinin tanıtılması.

Kapasite geliştirilmesinde aşağıda açıklandığı gibi çağlayan yöntemi uygulanacaktır.

2.1.1. Eğitici Eğitimi: Oluşturulacak eğitimci grubuna, Ankara'da 5 günlük bir eğitici eğitimi verilecektir. Söz konusu eğitimde, Program kapsamında gerçekleştirilen eğitimlerdeki konuların tazelenmesine ek olarak, sorun çözme, arabuluculuk becerileri ve çocuklarla çalışma ve rehberlik gibi beceriler kazandırılacaktır. Ayrıca katılımcıların eğitimde karşılaştıkları sorunlar ele alınarak olası çözüm yolları tartışılacaktır. Eğitim KDK ve UNICEF iş birliğinde düzenlenecektir.

2.1.2. İl KDK Kulüpleri Komisyonlarının Temsilcilerine Hak İhlalleri ve KDK Eğitimlerinin Düzenlenmesi: Eğitimci grup tarafından, 81 ilin İl KDK Kulüpleri Komisyon üyelerine, Ankara'da Hak İhlalleri ve KDK Eğitimleri verilecektir. İl KDK Kulüpleri Komisyonlarından toplam 328 öğrenci (İstanbul İl KDK Kulüpleri Komisyonundan 8 üye ve diğer 80 İl Komisyonundan 4'er öğrenci olmak üzere) söz konusu eğitimi alacaktır.

2.1.3. İl KDK Kulüpleri Komisyon Üyelerine Eğitim Verilmesi: Eğitim alan il komisyon üyeleri her ilde kendi komisyon üyelerini, eğitim alan komisyon üyeleri de kendi üniversitelerindeki öğrencileri eğiteceklerdir.

2.1.4. Üniversitelerde Akran Eğitimlerinin Verilmesi: Her komisyon üyesi önce kendi üniversitesindeki kulüp üyelerine, sonra da diğer öğrencilere akran eğitimlerini vereceklerdir.

Eğitici Eğitimi, 30 Eğitimci-5 Gün

İl KDK Kulüpleri Komisyonları Temsilcilerine Eğitim Verilmesi, 328 temsilci-3 gün

İl KDK Kulüpleri Komisyon Üyelerine Eğitim Verilmesi, Her ilde bulunan üniversitelerin KDK Kulüpleri Başkanları 3 gün

Üniversitelerde Akran Eğitimlerinin Verilmesi

Şekil 2: Akran Eğitimlerini Çağlayan Eğitimi Yöntemiyle Verilmesi

3. İzleme ve Değerlendirme

3.1. KDK'da, KDK Kulüplerinden Sorumlu KİB'in (Kurumsal İletişim Birimi) Görevlendirilmesi: KDK Kulüplerinin üniversitelerde oluşturulmasını teşvik etmek, kulüp üyelerine eğitim verilmesi ve KDK kulüplerinin illerdeki faaliyetlerinin izlenmesi amacıyla KDK Kurumsal İletişim Birimi görevlendirilmiştir. Eğitim faaliyetleri ve ihtiyaç duyulan diğer konularda KDK Çocuk Birimi ile işbirliği yapılabilir. KİB her yıl Nisan veya Mayıs ayında, dönem sonunda Haziran ayında mezun olması beklenen kulüp üyelerinin alt sınıflardan üyelere yönetimi devretmesi çalışmalarının başlatılmasını kulüp yönetimlerine hatırlatır ve yeni üyelerin/yöneticilerin listeleri hazırlanarak KİB'e bildirilir. Yeni yönetim, kulüp üye ve yönetici listesinin yanı sıra takip eden eğitim öğretim yılı güz döneminden itibaren uygulanması planlanan taslak faaliyet planını KİB'e Nisan ve Mayıs ayı içerisinde bildirir. Listeler ve taslak faaliyetler online platformda yayınlanabilir.

3.1.1 Online Platformun Kurulması: Faaliyet 1.2'de açıklanan online platform oluşturulmuş olup izleme için de bir araç teşkil edecektir. Online platformda her il için ayrı bir sayfa ayrılabilir ve ildeki faaliyetlerin ve verilerin bu sayfada yer alması sağlanabilir. Ayrıca bu platformda eğitim bölümü oluşturulur ve kulüp üyeleri ile üniversite öğrencilerine yönelik eğitimler çevrimiçi yayınlanır.

3.2 Yıllık Faaliyet Planlarının İzlenmesi: Yıl içinde yapılan kulüp faaliyetleri yıl sonunda KDK'ya bildirilir. KİB'e bildirilen faaliyetler iyi uygulama örneği olarak kulüpler için oluşturulan online platformda yayınlanabilir.

3.3 Yıllık Değerlendirme Toplantısı: KİB, üniversitelerin Kulüp Başkanları, üyeleri veya danışman öğretim üyelerinden seçilecek temsilcilerin katılımıyla Nisan veya Mayıs ayında Ankara'da bir günlük bir değerlendirme toplantısı düzenleyebilir. Katılımcılar sorunları ve olası çözüm önerilerini bu toplantıda gündeme getirebilir. İller veya üniversiteler poster sunumları hazırlayabilir. Poster sunumları daha sonra online platformda diğer illerle paylaşılabilir. Yıllık değerlendirme toplantısından önce, kulüp yönetimlerinde bulunan ve Haziran ayında mezun olacak son sınıf öğrencilerinin alt sınıflardaki üyelere yönetimleri devretmesi gerekebilir. Bu şekilde değerlendirme toplantılarında mevcut sorunların tartışılmasının yanı sıra bir sonraki döneme ilişkin planlamalar da yönetimi devralan yeni üyelerin bilgisi ve katılımıyla daha etkin yapılabilir.

KİB, üniversitelerin Kulüp Başkanları, üyeleri veya danışman öğretim üyelerinden seçilecek temsilcilerin katılımıyla Nisan veya Mayıs ayında Ankara'da bir günlük bir değerlendirme toplantısı düzenleyebilir. Katılımcılar sorunları ve olası çözüm önerilerini bu toplantıda gündeme getirebilir. İller veya üniversiteler poster sunumları hazırlayabilir. Poster sunumları daha sonra online platformda diğer illerle paylaşılabilir.

Yıllık değerlendirme toplantısından önce, kulüp yönetimlerinde bulunan ve Haziran ayında mezun olacak son sınıf öğrencilerinin alt sınıflardaki üyelere yönetimleri devretmesi gerekebilir. Bu şekilde değerlendirme toplantılarında mevcut sorunların tartışılmasının yanı sıra bir sonraki döneme ilişkin planlamalar da yönetimi devralan yeni üyelerin bilgisi ve katılımıyla daha etkin yapılabilir.

4. Uygulama Planı

Yol Haritası için önerilen Uygulama Planı sayfa 16'da verilmiştir.

5. Olası Zorluk ve Sınırlılıklar

5.1. KDK Kulüpleri ile yürütülecek çalışmalarda ve sürekliliğin sağlanması ile ilgili olarak mezun olan üye öğrencilerin kulüpleri alt sınıflara devrinde sorunlarla karşılaşmaktadır. Kulüplerin kurulması, çalışmalar yapması ve bunda sürekliliğin sağlanması gerek KDK ve üniversite yönetimlerinin gerekse kulüp danışman akademisyenlerinin ve üye öğrencilerin ortak çabalarına, gönüllülüğe ve istekliliğine bağlıdır. Buna paralel olarak, özellikle eğitimlerde danışman akademisyenlerin katılımlarının sınırlı olduğu ve fakat öğrencilerin eğitime katılımını sağlama ve koordine etme açısından bir o kadar da kritik role sahip olduğu görülmüştür.

5.2. 5.1'de belirtilen nedenlerle, yol haritasında önerilen rakamlara ulaşmada sıkıntı yaşanması mümkündür. Böyle bir durumda, il bazında ya da bölgesel düzeyde daha az sayıda kulüple çalışmalara başlanabilir. Öte yandan içinde bulunduğumuz süreçte COVID-19 nedeniyle eğitim-öğretim aktiviteleri ulusal düzeyde dijital platforma taşınmış durumdadır.

Bu durumun yarattığı yeni öncelikler ve sorunlar da gözetilerek hazırlanan materyallerin web sayfası üzerinden yaygınlaştırılması, herkese açık hale getirilmesi, e-mail grupları kurulması, Skype-Zoom aracılığı ile online eğitim-toplantıların devreye sokulması da ilerleyen aylarda çalışmaların devamlılığı açısından değerlendirilebilir.

UYGULAMA PLANI

Faaliyetler	YILLAR															
	2020			2021				2022				2023				
	2. Çeyrek	3. Çeyrek	4. Çeyrek	1. Çeyrek	2. Çeyrek	3. Çeyrek	4. Çeyrek	1. Çeyrek	2. Çeyrek	3. Çeyrek	4. Çeyrek	1. Çeyrek	2. Çeyrek	3. Çeyrek	4. Çeyrek	
1. KDK Kulüplerinin Sürdürülebilirliğinin Sağlanması																
1.1. KDK Kulüplerinin Oluşumlarının Tamamlanması																
1.2. Online Platformun Kurulması																
1.3. İl Komisyonlarının Oluşturulması																
1.4. Yıllık Faaliyet Planlarının Hazırlanması																
2. Akran eğitimlerinin verilmesi																
2.1. Eğitimci Havuzu oluşturulması																
2.1.1. Eğitici Eğitimi																
2.1.2. İl Komisyonları Eğitimi																
2.1.3. İl Komisyon Üyelerinin Eğitimi																
2.2. Üniversitelerde akran eğitimleri																
3. İzleme ve Değerlendirme																
3.1. İzleme Biriminin Kurulması																
3.1.1. Online Platformun kurulması																
3.1.2. İl Komisyonlarının kurulması için yazı yollanması																
3.1.3. Yıllık Faaliyet Planlarının illerden istenmesi																
3.1.4. Faaliyet Raporlarının illerden istenmesi																

KAMU DENETÇİLİĞİ
KURUMU

T.C. KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU

Adres : Kavaklıdere Mah. Zeytin dalı Caddesi
No:4 Çankaya/ANKARA
Telefon : +90 (312) 465 22 00
Faks : +90 (312) 465 22 65
E-Posta : iletisim@ombudsman.gov.tr

UNICEF TÜRKİYE

Adres : Yıldız Kule İş Merkezi Turan Güneş Bul.
No:106 Kat:7 ANKARA
Telefon : +90 (312) 454 10 00
Faks : +90 (312) 496 14 61
E-Posta : ankara@unicef.org